

Invester i fremtiden

Invester i børn og unges læsning

Hvad kan læsningen?

Når børn læser, får de styrket deres læsekompetencer og evnen til fordybelse, som er afgørende i uddannelsessystemet og for deres dømmekraft i mødet med sociale medier.

Læsning styrker børns identitetsdannelse, empati og dannelse og træner opfattelsesevne, hukommelse og ræsonnement. Læselyst og læse-kunnen er endvidere afgørende for demokratisk deltagelse, evnen til at tænke kritisk og social mobilitet.

Bekymringspunkter

Dårlige læseevner

Danske børn scorer laveste resultat nogensinde i international læsetest. 25 procent af eleverne i 4. klasse kan hverken fortolke, læse mellem linjerne eller læse kildekritisk.

Lav læseglæde

Læseglæden er i bund. Danmark er et af de lande, der har færrest elever, der rigtig godt kan lide at læse.

Oplæsning er ikke en del af alle børns hverdag

Personalet i en stor del af børnehaverne benytter sig ikke af bøger sammen med børnene.

Skævhed i adgang til bøger

Der er en skævhed i adgangen til bøger og højtlesning, og det rammer børn, der med tidlige sproglige vanskeligheder klarer sig dårligere ved folkeskolens afgangsprøve end andre børn, trives dårligere i skolen og oftere rammes af psykosociale problemstillinger.

Brugen af sociale medier

Brugen af sociale medier hænger sammen med mindre fritidslæsning og svagere opmærksomhed.

Løsninger

Den forkromede løsning

En samlet, langsigtet national læsestrategi, der styrker læsekulturen hos børn og unge ved at sætte fokus på, at bøger er tilgængelige, der hvor de unge er, og at de fagprofessionelle og hjemmene skaber rum og inspiration for læsning.

Konkrete forslag

Der skal være bøger i alle dagtilbud og fritidsordninger

Dagtilbuddenes rolle er unik, når det gælder om at mindske uligheden i sproglige færdigheder. I 2022 har børn i en række daginstitutioner fået nye bog-samlinger via den statslige Boggladpulje. Evalueringen viser, at puljen har været en ubetinget succes, og at børn rigtig gerne vil bøger. 9 ud af 10 institutioner har oplevet, at børn vælger bøger til, når bøger er en del af hverdagen. 83 % af personalet siger, at de i højere grad læser højt, og 82 % svarer, at børnene efterspørger at få læst højt.

Det bør være en politisk ambition, at alle dagtilbud har inspirerende og opdaterede fysiske bøger af høj kvalitet. Et forslag er, at CFU'erne kan kuratere bog-samlinger, som kan rokere mellem daginstitutionerne.

Pulje til indkøb af bøger til PLC'erne og ungdomsuddannelserne

Skolebibliotekerne (PLC'erne) er vigtige, fordi det er her, alle børn og unge i forbindelse med deres dagligdag i skolen har mulighed for at møde litteratur og læseoplevelser. Netop nu er der ny bekendtgørelse på vej med skærpede formålsbestemmelser om inspiration til fri-læsning og læsefremme på PLC'erne. Men bogsamlingerne på PLC'erne har i årtier været systematisk udpint. PLC'erne skal kunne inspirere og åbne nye verdner, og børn og unge skal også mødes med nye bøger, hvor de kan relatere sig til dagsordener, som optager børn og unge.

På ungdomsuddannelserne oplever vi en stigende fokus på betydningen af dyb-delæsning, da evnen til koncentration og fordybelse er afgørende for alle fag. Vi taler med rektorer og undervisere, som har igangsat ugentlige lystlæsningstimer, men som efterlyser bøger, da mange ungdomsuddannelser ikke længere har et bibliotek eller ikke har et bibliotek, som kan inspirere de unge.

Kontakt:

Danske Forlag: Direktør Christine Bødtscher-Hansen
Dansk Forfatterforening: Formand Morten Visby

cbh@danskeforlag.dk +45 20 74 05 92
mortervisby@hotmail.com +45 50 12 87 24